

Podnebje – Alpe – Sprememba

Turizem in
prostorsko
načrtovanje
pod vremenskim
stresom

© Gesellschaft für ökologische Forschung, München

© Gesellschaft für ökologische Forschung, München

Povzetek

zbornika letne strokovne
konference – CIPRA 2006
od 18. do 20. maja 2006
v kraju Bad Hindelang/Nemčija

Celoten zbornik lahko naročite pri
(144 Str. - 24.90€):
CIPRA-International
Im Bretscha 22
FL-9494 Schaan
Tel: 00423 237 40 30
international@cipra.org

Resolucija

sprejeta na skupščini delegatov 18. maja 2006 v Bad Hindelangu v Nemčiji

Varstvo podnebja in strategije prilagajanja na podnebne spremembe

Alpski prostor je izjemno močno izpostavljen globalnim podnebnim spremembam, ki so tudi posledica človekovega delovanja. Alpe so bolj kot drugi ekosistemi občutljive na napovedane spremembe, kot so porast povprečnih temperatur, pogostejši ekstremni vremenski dogodki, suša v toplem obdobju leta ali taljenje ledenikov.

CIPRA meni, da sodijo podnebne spremembe k največjim izzivom 21. stoletja, zato Evropsko unijo, organe Alpske konvencije, vse alpske države, zvezne dežele, regije, kantone ter druge državne in nedržavne organizacije poziva k

- večjim prizadevanjem za varstvo podnebja, z namenom zmanjšanja učinkov tople grede;
- oblikovanju trajnostnih strategij za obvladovanje vedno hujših posledic spremenjenega podnebja.

Varstvo podnebja:

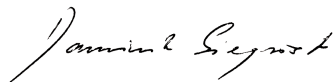
CIPRA

- poziva k izkoriščanju obstoječega velikega potenciala za varčevanje z energijo. V ta namen so na nacionalni in evropski ravni nujno potrebni ukrepi ekonomske politike, kot je dosledno vključevanje eksternih stroškov v stroške energije vključno s posrednimi stroški podnebnih sprememb, sprejem sistemskih pravnih določb, npr. določitev minimalnih standardov, kot tudi programi denarne podpore;
- je prepričana, da imajo alpske države zaradi svojih naravnih virov, kot so les, voda, sonce, veter in geotermija, vse možnosti, da postanejo vzorčna regija, ki lahko potrebe po energiji v veliki meri pokrije z obnovljivimi viri energije in s tem v znatni meri preseže cilje Kjotskega protokola. Ob dosledni izrabi vseh obstoječih potencialov za zmanjšanje porabe energije, za pokritje preostalih energijskih potreb iz obnovljivih virov dodatni večji posegi v naravo in podobo krajine niso potrebni.

Prilagoditvene strategije:

CIPRA

- poziva, da se z vidika podnebnih sprememb preverijo vse srednje- in dolgoročne investicije v turizem;
- dvomi, da ukrepi kratkoročnega preprečevanja simptomov (npr. snežni topovi) predstavljajo trajnostne strategije za prilagajanje na podnebne spremembe, zato poziva k oblikovanju na krajini temelječih in za naravo sprejemljivih alternativnih rešitev zlasti za letni, a tudi zimski turizem;
- meni, da je nujno podpreti prilagoditveno sposobnost narave: sem sodijo varstvo in obnavljanje sonaravnih gorskih gozdov, varovanje in določanje re-tencijskih prostorov ob rekah in potokih, renaturacija tekočih voda in omeje-vanje pozidave površin;
- zahteva, da se z vidika podnebnih sprememb na novo izdelajo oz. preverijo karte z vidika naravnih nesreč in poplav ogroženih območij v Alpah. Ogrožena območja je obvezno treba upoštevati pri načrtovanju poselitve in prometnih poti. Kjer se na podlagi preveritve to izkaže za potrebno, je treba na novo do-ločiti namembnost površin.

Dominik Siegrist, predsednik

Stefan Köhler
Predsednik CIPRE-Nemčija

Patrick le Vaguerèse
Predsednik CIPRE -Francija

Damiano Di Simine
Predsednik CIPRE-Italija

Wolfgang Nutt
Predsednik CIPRE -Lihtenštajn

Norbert Weixlbaumer
Predsednik CIPRE-Avstrija

Monika Suter, Christine Neff
Sopredsednici CIPRE-Švica

Jernej Stritih
Predsednik CIPRE-Slovenija

Roman Zanon
Predsednik CIPRE-J. Tirolska

Povzetek

„Popolnoma jasno je, nahajamo se v spremembi podnebja, o tem ni več kaj razpravljati.“

Prof. Dr. Wolfgang Seiler

Že danes so vidne ekonomske, ekološke in tudi socialne posledice spremembe podnebja, prav tako jih lahko občutimo. Prognoze predvidevajo, da bodo te posledice v prihodnosti vedno bolj dramatične.

Pri tem so „gorske regije najbolj občutljivi prostori, ki takoj reagirajo na spremembe podnebja“, je posvaril raziskovalec podnebja Prof. Dr. Wolfgang Seiler iz instituta za meteorologijo in raziskovanje podnebja. Zatorej so Alpe močno prizadete zaradi spremembe podnebja: kot že v prejšnjih desetletjih bo otoplitev podnebja v Alpah tudi v prihodnosti potekala dvakrat hitreje kot v svetovnem povprečju. „Bavarski alpski prostor bo potem imel podnebje, kot ga ima kanton Ticino v Švici, oz. območje okoli Lago Maggiore: s palmami, subtropskimi vrtovi in kostanjevimi gozdovi“, tako bavarski minister za okolje Dr. Werner Schnappauf. „Kar se najprej sliši zelo idilično, ima tudi senčno stran: pogostejše ekstremno vreme z neurji in močnimi padavinami, toplejšimi in bolj suhimi poletji ter zimami z manj snega in bistveno več dežja. Posledica so deževja kot vesoljni potop, hudourniški nanosi, plazovi blata in poplavne katastrofe.“

Zaščita podnebja – to ni vprašanje časti

Četudi bi emisije podnebnih plinov danes bistveno zmanjšali, bi bile nadaljnje spremembe podnebja neizogibne. Namreč toplogredni plini, ki jih izločamo danes, kažejo zaradi inercije globalnega podnebnega sistema svoj polni učinek šele desetletja kasneje. Če ne želimo bistveno spremeniti življenjskih okoliščin naslednje generacije, moramo danes sprejeti obširne ukrepe za zaščito podnebja. V nasprotnem primeru bi se lahko po izračunih Intergovernmental Panel on climate change (IPCC) mednarodne povezave znanstvenikov pod okriljem ZN, globalno podnebje v času enega stoletja močnejše otoplilo kot v celotnem obdobju od zadnje ledene dobe do današnje medledene dobe. Zaščita podnebja torej ni vprašanje časti, ampak potreba – in tudi izvedljiva potreba.

Iti dalje od Kyota, veliko dalje...

Zraven zgodnjega načrtovanja in izvajanja prilagoditvenih strategij ima današnja generacija še pomembnejšo odgovornost zaščite podnebja za naslednjo generacijo. Po celem svetu pričakujemo katastrofalne posledice otoplitve podnebja, kar bo zasenčilo vse, kar smo videli do sedaj. Te posledice moramo ublažiti, hilstrost drvečega vlaka moramo zmanjšati.

Zato je nujno, tako minister za okolje Schnappauf, da so sprejeti ukrepi za zaščito podnebja veliko več kot to predvideva Kyotski protokol.

Pot?

Pot naj ne bi bila posuta s preveč kamenja, saj koncepti in tehnične možnosti za varčevanje z energijo že obstajajo v vseh sektorjih. Vendar jih moramo začeti dosledno izvajati.

Razlog, zakaj tehnične možnosti na področju varčevanja z energijo danes še niso

izkoriščene, je pomanjkanje znanja, volje pri prebivalstvu in politiki ter napačne ekonomske spodbude. Kako uspešni so lahko ukrepi okoljske politike, dokazujejo primeri kislega dežja, FCKW, odplak in smeti – a ne bi bil možen podoben uspeh pri varčevanju s toplogrednimi plini?

Večji uspehi v sektorju zasebnih gospodinjstev lahko predstavijo že nekatere alpske države: standardi za nizko porabo energije in uporaba sončne energije sta v nekaterih alpskih regijah že močno razširjeni. Do izvajanja trenutnega stanja tehnike na celotnem ozemlju pa je še dolga pot. Četudi je za zasebnega investitorja srednjeročno že danes finančno ugodneje, da zgradi pasivno hišo kot pa, da samo zadosti aktualnim obveznim standardom za toplotno izolacijo. To jasno kažejo modelni izračuni kampanje climalp, ki jo izvaja CIPRA.

Zaščita podnebja mora biti zasnovana primarno na dveh stebrih:

- **Varčevanje z energijo**

Možnosti za varčevanje z energijo so tako raznolike kot poti, kjer porabimo energijo. Z nakupom regionalnih proizvodov preprečujemo nepotrebni transportni promet. Kdor uporablja energijo bolj racionalno, npr. z uporabo tehnologije soproizvodnje toplote in elektrike in s tem doseže boljši izkoristek, ne bo privarčeval samo pri energiji, ampak tudi pogosto pri denarju.

- **Fosilne energente nadomestiti z viri energije, ki so nevtralni za podnebje in obnovljivi**

Uporaba obnovljivih energij se v številnih alpskih državah že izplača. Z nadaljnjimi podražitvami energije se bo njihova ekonomska učinkovitost še povišala.

Zaščita podnebja je enako kot varstvo okolja naloga na celotnem spektru, moramo jo spodbuditi v vseh področjih življenja in gospodarstva. Številne ureditve in določila bi lahko in tudi naj spremenili v smislu zaščite podnebja: najemniško pravo, gradbeno pravo, davek na motorna vozila, določila o honorarjih za arhitekto in inženirje, davčne olajšave za poti na delo... .

Modelna regija Alpe

Alpski prostor ima potencial, da postane modelna regija za zaščito podnebja. Delež gozda v Alpah je nad povprečjem, alpski gozdovi dajejo na voljo les kot gradbeni material, ki nase veže CO₂ in je kot gorivo nevtralen za podnebje. Sonce sije tukaj zahvaljujoč dejstvu, da so Alpe območje brez megle, pozimi še posebej dolgo in močno. Znanje in finančna sredstva so v Alpah, ki so v primerjavi bolj premožna regija, na voljo. Dodano ustvarja že obstoječa raba vodne energije trdno osnovo za izstop iz rabe fosilnih energentov.

Alpe imajo torej potencial, da gredo bistveno dalj kot predvideva Kyotski protokol. Prvi korak za uporabo tega potenciala, namesto da ga pustimo, da zaraste, bi lahko bil „Akcijski načrt Varstvo podnebja“ Alpske konvencije, pravi Andreas Götz, direktor CIPRA International.

Pionir

Modelna regija Alpe – nobena utopija. Modelna regija Alpe – realna sedanost v občini Wildpoldsried v bavarski regiji Oberallgäu. Tam so razumeli, kako odlično in obširno povezati aktualne ekonomske pogoje z lokalnim načrtovanjem – varčevati z energijo, vlagati v obnovljive vire energije in s tem zaslužiti denar. Wildpoldsried proizvaja danes dvainpolkrat več elektrike kot je potrebujejo v celotni

občini, in sicer s pomočjo omrežja decentraliziranih elektrarn na veter, biomaso, sončno energijo in vodo.

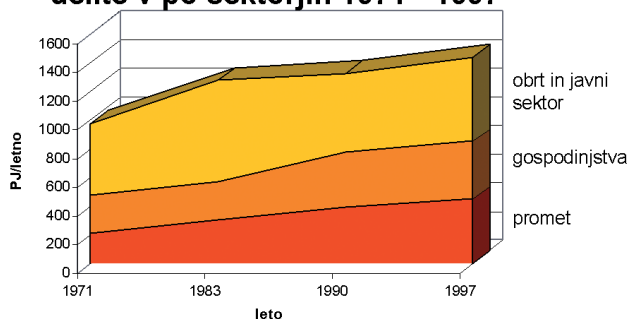
Tudi regionalne agencije za energijo kot je Energetski in okoljski center Allgäu – Energie- und Umweltzentrum Allgäu (eza!) lahko povzročijo spremembo mišljenja pri prebivalcih neke regije in pred vsem pri angažiranih obrtnikih. To dokazujejo raziskave, ki kažejo jasno, da ima regija Allgäu vodilno vlogo na področju energetske učinkovite gradnje in saniranja.

V zadnjih letih se je najbolj povišala poraba energije v prometnem sektorju (od 1970 do danes za več kot polovico). Da lahko dosežemo uspehe tudi na pogosto tako zelo čustvenem področju kot je mobilnost, kaže primer podjetniškega programa mobilnosti podjetja INFICON v Lihtenštajnu. Tukaj so lahko emisije CO₂ zaradi poti na delo zmanjšali za dve tretjini.

Če bi več občin sledilo zgledu občine Wildpoldsried, če bi prebivalci nadaljevali pot in bili jih pri tem spremljale regionalne agencije kot eza! in bi se podjetja navduševala nad uspešnim varstvom podnebja v podjetju, bi bili bližje cilju, da bi lahko zmanjšanje CO₂ uvrstili na seznam uspešnih okoljskih tem.

Seznam subvencijskih možnosti za varčevanje z energijo in uporabo obnovljivih virov energije se nahaja na spletni strani www.climalp.info

Uporaba energije v alpskem prostoru - delite v po sektorjih 1971 - 1997

Vir: Haberl, H., H. Adensam, V. Kloud, 2001. In: CIPRA, 2. Alpen-report

V Alpah se porabi vedno več energije. Največjo rast je doživel prometni sektor.

Povzetek

Tem dlje si človek upa v nevarna območja in jih naseljuje, tem pogostejše postanejo naravni dogodki naravne katastrofe. Vendar povzroča tudi sprememba podnebja po celotnem svetu občutno rast naravnih katastrof. Kako se prilagoditi tej vedno širši grožnji? Bistveni ključ do tega je spodbujanje izravnalne sposobnosti narave. Vendar se človek ne bo mogel izogniti posledicam in se bo moral iz nekaterih ogroženih območij ponovno umakniti.

Naravne katastrofe so kulturne katastrofe

Število naravnih nesreč na svetu občutno raste, je pojasnil Prof. Gerhard Berz, bivši in dolgoletni vodja oddelka za raziskave geo tveganj (Geo Risiko Forschung) pri Münchenskem Rücku. Razlog za to najdemo v dvojnem razvoju:

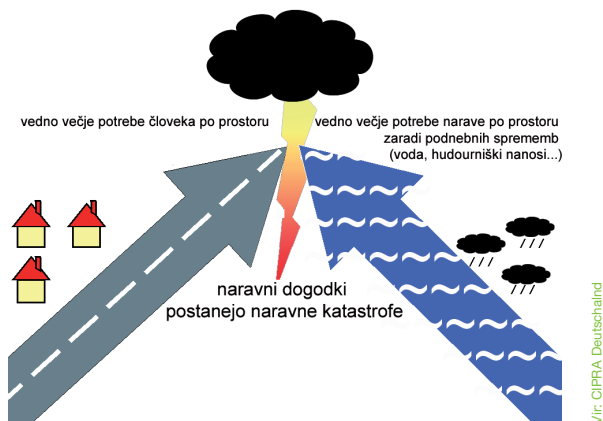
- a) Razvoj v naravi (zaradi spremembe podnebja)
- b) Razvoj človekovega delovanja (približevanje človeka k nevarnim območjem v naravi).

Najprej vodi sprememba podnebja do pogostejših poplavnih dogodkov, plazenj, snežnih plazov itd. Ob tem je alpski prostor zaradi svoje geomorfologije že tako ali tako zelo občutljiv in dovzeten prostor za takšne naravne dogodke.

Na drugi strani je človek v zadnjem stoletju s svojim načinom življenja prodiral vedno globlje v potencialna območja naravnih nevarnosti – ali s svojim naseljitvenim vedenjem ali vedenjem v turizmu. Na ta način so potenciali za povzročanje škode stalno naraščali. Oba razvoja vodita k temu, da prihaja vedno več do naravnih katastrof v smislu kulturnih katastrof za ljudi. Kriv za oba razvoja je človek sam, kajti: tudi sprememba podnebja je večinoma povzročil človek (glej 1. poglavje). Kaj bi torej naredili? Katera prizadevanja na področju zaščite podnebja moramo izvesti je postalo jasno v 1. poglavju. Katere prilagoditvene strategije na naravne nevarnosti so potrebne kot vzporedna dejavnost?

Zaščitni ukrepi: zavajajoči občutek varnosti

Kako naj človek prilagodi svoj način življenja? Seveda obstajajo tehnične možnosti za preprečevanje večine naravnih katastrof. V resničnosti tega zaradi utopičnih stroškov ne bi mogli uresničiti in zaradi več razlogov to tudi ni zaželeno. (ekologija, podoba krajine, itd.). Kjer pa resnično uresničujejo zaščitne ukrepe, obstaja pogosto zavajajoči občutek varnosti. V veri v tehniko, ki naj zagotavlja

Naravne katastrofe kot rezultat človekove povišane potrebe po prostoru in kot posledica spremembe podnebja

zaščito, ponovno gradimo ob reko ali na področja ogrožena zaradi snežnih plazov in plazenja. Vendar pomeni sprememba podnebja tudi tveganje, ki ga ne moremo oceniti. Če zaščitni ukrep v tem trenutku izpade, je škoda še toliko hujša, število žrtev še višje. Poseben interes bi morali tudi posvetiti razmišljanjem, ki se ukvarjajo s scenarijem za najslabši primer – worst case – s primerom, ki si ga ne moremo predstavljati, namreč da bi zaščita odpovedala. Pri obnovi kanala Linth v Švici so upoštevali ta razmišljanja pri načrtovanju.

Spodbujanje izravnalne sposobnosti narave

Ključ do stabilne varnosti je spodbujanje izravnalne sposobnosti narave. K temu spada zaščita in sanacija sonaravnih gorskih gozdov, zagotavljanje in označevanje retencijskih površin ob rekah in potokih, renaturizacija tekočih voda ter omejitve zapečatenja (zaprtja) površin. Kar zadeva nevarnosti zaradi poplav ne smemo obravnavati samo rečne prostore v dolinah, ampak celotno porečje. Nujno potrebna je solidarnost med vsemi akterji znotraj nekega porečja. Zaščita pred poplavami se prične z obravnavo rabe krajine ob celotnem porečju, ne sme se izraziti samo v ukrepih za tiste, ki stanujejo ob vodi.

Tukaj je odločilnega pomena zdrav gorski gozd, saj lahko v primerjavi s praznim prostorom, travnikom ali celo splanirano in zapečateni površini shrani veliko več vode. Hkrati deluje kot faktor za zniževanje CO₂ v prid zaščiti podnebja. Zdravi gozd ima torej v času spremembe podnebja dvojno funkcijo: zaščita podnebja in zaščita pred nevarnostmi spremembe podnebja.

Umik človeka iz območij nevarnosti

Na drugi strani je pomembno, da se človek umakne iz območij nevarnosti. Priprava oz. preverjanje dokumentov o območjih ogroženih zaradi naravnih nevarnosti v Alpah je nujen iz vidika spremembe podnebja. Ugotovljena območja nevarnosti morajo biti nujno upoštevana pri načrtovanju naselij in prometnih poti. Kjer je potrebno, moramo spremeniti namembnosti površin.

Rešitev za najboljšo rešitev

V referatih je postalo jasno, da lahko zgodnje vključevanje ljudi, ki jih to prizadene, in interesnih skupin vodi na koncu do najboljše rešitve, kajti: z vključevanjem lahko pri vseh udeležencih dosežemo večjo stopnjo razumevanja za ukrepe, ki so pomembni za nadaljnji razvoj skupnosti in za zagotavljanje možnosti za prihodnost za kasnejše generacije. Pred desetimi leti smo si na kongresih želeli, da bi se takšni procesi pričeli. Danes lahko ugotovimo sledeče: procesi so se začeli, udeležba (participacija) je postala praksa v številnih območjih. Vendar participativni procesi ne vodijo vedno k zelenemu širokemu uspehu. V podrobnostih se pogosto pojavijo težave, ki jih je včasih potrebno izbojevati pred sodiščem. Kljub temu občutimo participativno pot kot edino, ki bo lahko privedla do rešitev glede potrebnih prilagoditvenih ukrepov v primeru naravnih nevarnosti.

Pri CIPRA-projektu o prenosu znanja „Prihodnost v Alpah“ se je ena vsealpska skupina strokovnjakov ukvarjala z novimi oblikami odločanja pri prostorskem načrtovanju. Pri tem je pomembno vlogo igrala tema „participacija“. Trenutno stanje pri znanju in primere najboljših praks o udeležbi tistih, na katere to vpliva, najdete na strani: www.cipra.org/zukunft/.

Možnost za kreativne alternativne ponudbe – do sedaj le redko uporabljeno

Sprememba podnebja jemlje osnovo zimskemu turizmu: varnost snežne odeje. Lokalne skupnosti se opremljajo s snežnimi topovi. Kaj pa se zgodi, če zaradi porasta temperature ni več možno proizvesti dovolj umetnega snega? Ali bomo smučarske proge prekrili s cevmi iz pleksi-stekla, da bi ustvarili snežno idilo v ohlajenem svetu, kot je to predlagal turistični strokovnjak Günther Aloys iz Ischglu? Ali bomo poskusili prisluhniti naravi in ustvarili alternativne ponudbe k zimski alpski smuki? Za Alpe kot območje z zmernimi temperaturami se odpirajo nove možnosti za poletni turizem.

Zimski turizem osrčuje gospodarstva

Alpski prostor je ena izmed turistično najbolj izkoriščenih regij na svetu. Približno 11 odstotkov svetovnega turizma oz. četrtna evropskega turizma se dogaja v Alpah. Odločilno vlogo je do sedaj igral zimski turizem. Pomemben delež nočitve je opravljen v nekaj mesecih v velikih zimskih športnih središčih.

Kratkovidne prilagoditvene strategije na zmanjšano sigurnost snežne odeje

Sigurnost snežne odeje lahko zagotovi vedno manj zimsko-športnih središč. Kot prvi ukrep proti spremembi podnebja so se opremili z ekološko vprašljivimi snežnimi topovi – povezanimi z veliki investicijami. Vzporedno s tem poskušajo številni smučarski centri v Alpah po prestopu v novo tisočletje okrepiti konkurenčno prednost z izgradnjo nadaljnjih prog. Konkurenca je namreč postala še hujša odkar je začelo število smučarskih turistov upadati.

Bavarski minister za okolje svari pred zgrešenimi vlaganji

Bavarski minister za okolje Dr. Werner Schnappauf je v Bad Hindelangu poudaril, da ta uničujoči konkurenčni boj sploh ni racionalen, niti iz ekoloških niti iz ekonomskih razlogov. Izstop iz te konkurenčne spirale je na dolgi rok edini izhod iz tega.

Zatorej bi bilo smiselno, da koncentriramo aktivnosti povezane z alpsko smuko na visoko ležeča območja, medtem ko bi nižje ležeča smučarska območja renaturirali, tako Prof. Dr. Wolfgang Seiler, institut za meteorologijo in raziskave podnebja v Garmisch-Partenkirchenu.

Veliko tveganje tudi za zavarovalnice

Da zimski šport v nižje ležečih smučarskih območjih nima prihodnosti, so se strinjali vsi strokovnjaki. Dokaz za to je, da zavarovalnice zavarujejo tveganje izpada zimsko-športnih prireditev samo na osnovi tako visokih premij, da so se številni organizatorji preusmerili in nosijo to tveganje raje sami, so besede Dr. Gerharda Berza, bivšega vodje oddelka za raziskave geotveganja pri ustanovi Münchner Rück. Trpljenje do sedaj še ni bilo tako veliko. Do sedaj so se številni žičničarji lahko obdržali na površju z vedno pogostejšimi subvencijami države in najemanjem novih posojil. „To gre iz gospodarskega vidika tako dolgo, dokler se izmenjujejo dobre in slabe zime. Če pa pride do več zaporednih slabih zim, potem dobra zima po takšni slabi seriji žičničarju ne koristi nič, saj bo že pred tem bankrotiral“, tako Berz.

Redke alternativne ponudbe – turistični sektor brez domišljije

Iskanje občin, ki bi ustvarile alternative k smučarskemu turizmu, je mukotrpno. To je izkušnja Dr. Christiana Baumgartnerja od ustanove Naturfreunde Internationale. Do sedaj so bile prilagoditvene strategije samo rešitve v zadregi, program za primer v sili v času brez snega. Nove, kreativne alternativne ponudbe so redke, tukaj je turistični sektor razočaral s svojim pomanjkanjem domišljije. Pri tem bi bila zelo obetajoča pot za regije, če bi pripravile predvsem nove ponudbe in se pozicionirale na trgu s tem edinstvenim položajem, tako strokovnjak za turizem.

Karavana se seli naprej

Toliko o opisu trenutnega stanja. Posledica bi lahko bile zelo boleče za občine, ki imajo zimski turizem: tok turistov bi se lahko enostavno selil naprej: Klaus Betz je jasno povedal, da je velikim tour operaterjem logistično v najkrajšem času mogoče preusmeriti tokove turistov v druge regije po svetu. Organizatorji potovanj so na splošno v položaju, da lahko reagirajo, namesto da bi morali agirati. V primeru težav na neki destinaciji lahko karavano pošljejo naprej. Takšen problem bi lahko predstavljala tudi nesigurnost snežne odeje.

Poletni turizem – nova vrsta poletnega oddiha v Alpah

Kaj naj torej naredimo? Najbližja alternativa k zimskemu turizmu je investicija v poletni turizem. Alpam napovedujejo povišanje privlačnosti za počitnikarje. Razlog je podnebje v Alpah, ki obeta prijetno poletno svežino, medtem ko bodo v južnih počitniških deželah prevladovala neznosno visoke temperature. Če želimo izrabiti te možnosti, moramo na številnih krajih preurediti strukturo alpske turistične ponudbe.

Potrebna bo preusmeritev subvencijske politike

Pozitivni primeri obstajajo. Departma Isère je začel spreminjati svojo politiko subvencioniranja. Spoznali so, da z investicijami v celotne površine danes gradimo ruševine jutrišnjega dne. Prihodki iz davkov naj ne bi več bili razdeljeni med smučarska območja po načelu škropilnice kot doslej. Namesto tega zavestno podpirajo pripravo in uresničitev alternativnih ponudb k smučanju. Cilj je diverzifikacija turistične ponudbe v regiji, ki je bila do sedaj zelo monocentrično usmerjena v alpsko smuko.

Cekin za razgradnjo že pri postavitvi

Kdor danes kljub temu še vloga v smučarsko infrastrukturo v nižje ležečih območjih, bi naj ob gradnji plačal določen prispevek, ki bo uporabljen za razgradnjo in saniranje območja, ko infrastruktura ne bo več potrebna. Tako v krajini ne bodo ostale ruševine. Ta inovativni predlog prihaja iz francoskega regijskega parka „Massiv des Bauges“. Regijski park se je že 2005 povezal z občinami in družbo za upravljanje smučarskega območja ter izvedel razgradnjo opuščene smučarske infrastrukture.

Turizem, ki varuje podnebje

Zraven prilagoditvenih strategij so tudi v turizmu potrebne aktivnosti za zaščito podnebja. Najtežje obvladljivi in tudi najbolj pereč problem predstavlja promet.

Poceni letalske družbe so zlomile vrat različnim dobrim zasnovam v 90ih letih, ki so propagirale okolju prijazno potovanje z vlakom: z vlakom od Amsterdama do Innsbrucka – danes je to možno le s težavo propagirati, če letalo ni samo hitrejše ampak tudi občutno cenejše, ocenjuje Klaus Betz, novinar za področje turizma in okolja.

Ti finančni okvirni pogoji se morajo spremeniti. V nasprotnem primeru so pobude, ki bi jih bilo vredno podpreti, kot je to povezava občin pod imenom Alpine Pearls, ki svojim gostom ponuja okolju in podnebju prijazen promet, samo kapljica na kamen, ki postaja vedno bolj vroč. Okolju in podnebju prijazne ponudbe smejo biti tudi malo dražje, in so lahko kljub temu uspešne. Več študij je neodvisno druga od druge pokazalo, da so ljudje za to pripravljeni plačati med 10 in 15 odstotkov več. Če se jim seveda pregledno pove, za kaj se namenijo ti dodatni stroški, tako dr. Baumgartner.

Preveriti lastno smer

Iz ekoloških in ekonomskih razlogov je potrebno vse srednje in dolgoročne investicije preveriti, ali so še smiselne, če se bo sprememba podnebja nadaljevala. Če želimo doseči spremembo smeri v lokalni in regionalni turistični politiki, je pomemben korak izdelava in prenova vodila. Pri tem je pomembno, da upoštevamo tako možnosti in tveganja povezana s spremembo podnebja ter Alpsko konvencijo. Alpsko mesto leta 2005, Sonthofen, je naredilo prav to: sebi je dalo novo vodilo, ki ga je osnovalo na izjavah Alpske konvencije. Vsekakor pozitiven primer, ki vabi, da ga posnemamo.

Naslov "Alpsko mesto leta" odlikuje eno mesto v Alpah za njena posebna prizadevanja pri izvajanju Alpske konvencije in jo podeljuje mednarodna žirija. Osrednja naloga Alpske konvencije je med sabo povezati ukrepe za zaščito alpskega prostora s trajnostnim, v prihodnost usmerjenim razvojem svojih regij. Da ravno v alpskih mestih izpolnijo Alpsko konvencijo s konkretnimi vsebinami, je osrednjega pomena, saj živi okoli dve tretjini alpskega prebivalstva ravno v urbaniziranih območjih, ki pa predstavljajo samo okoli 40 odstotkov celotne površine Alp. Več o tem na strani: www.alpenstaedte.org/